Імпорт в Україну: митні формальності

Вступ

1. Митний режим імпорту

2. Митний тариф

3. Процес митного оформлення

4. Форми митного контролю

5. Визначення митної вартості

6. Електронна митниця

Основою законодавства, що регулює імпорт в Україну та пов'язані з ним митні формальності, є Митний кодекс України. При цьому слід зазначити, що Кодекс можна охарактеризувати як дружній до бізнесу, тобто орієнтований більше на суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності, ніж на державу. Наприклад, у разі двозначного (багатозначного) тлумачення прав та обов'язків компаній та громадян, рішення повинно прийматися на користь зазначених компаній і громадян, а не на користь митних органів України.

Що стосується імпорту з ЄС, то тут, звичайно, має значення Угода про асоціацію між країнами ЄС та Україною. Відповідно до цієї Угоди, кожна договірна сторона знижує або скасовує тарифи на внутрішні товари іншої договірної сторони.

1. Митний режим імпорту

Імпорт — це митний режим, відповідно до якого іноземні товари допускаються до вільного обігу на митній території України за умови сплати всіх митних платежів, передбачених законодавством України для ввезення цих товарів, і виконання всіх необхідних митних формальностей.

Для переведення товарів у митний режим імпорту необхідно:

1) подати до митних органів документи на ці товари (найчастіше саме неправильне оформлення документів викликає найбільше труднощів при митному оформленні) та

2) сплатити митні збори, що їх встановлює закон (ввізне мито, акцизний збір, ПДВ).

Відповідно до Угоди про асоціацію між ЄС та Україною, більшість імпортних податків ЄС було зменшено або скасовано.

Під час дії воєнного стану в Україні товари військового призначення та деякі інші товари, наприклад, генератори, генераторні установки, електричні

батареї, обігрівачі й інші товари відповідної групи звільняються від оподаткування ввізним митом та імпортним ПДВ.

Крім того, мають бути дотримані всі вимоги щодо заходів нетарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.

2. Митний тариф

Митний тариф містить перелік ставок митних зборів на товари, що ввозяться на митну територію України та систематизуються відповідно до Української класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності (УКТ ЗЕД) на основі Гармонізованої системи опису та кодування товарів.

З початку 2023 року в Україні діє новий закон «Про Митний тариф України» для адаптації товарної номенклатури України до вимог чинної 7-ї редакції Гармонізованої системи опису та кодування товарів ЄС від 2022 року.

Метою Закону є:

- виконання міжнародних зобов'язань;
- адаптація статистичної системи України до міжнародних методик, стандартів і класифікацій;
- усунення відмінностей у системах класифікації товарів зовнішньоекономічної діяльності України та країн-торговельних партнерів; і
- прискорення та спрощення процедури митного оформлення.

У кінцевому підсумку очікується скорочення часу на митне оформлення товарів, що пов'язано з необхідністю заново описувати, класифікувати та кодувати товари під час їхнього переміщення з однієї системи в іншу в ході міжнародної торгівлі.

3. Процес митного оформлення

Митне оформлення в Україні складається з таких етапів (кожен із них вимагає виконання низки митних формальностей):

1. Подання попередньої декларації з необхідними даними для пропуску товарів через митний кордон України.

Одночасно до митного органу надсилається декларація встановленої форми про планове здійснення ввезення товарів на митну територію України (попередня митна декларація). Така декларація повинна містити таку інформацію:

- найменування, обсяг (кількість) і вартість товарів, що ввозяться на митну територію України;
- вид транспорту для ввезення товарів на митну територію України;
- зазначення пункту пропуску через державний кордон України (митного органу), через який ввозяться товари;
- відомості про документи, що підтверджують дотримання заборон і/або обмежень, встановлених відповідно до Закону про транзит товарів через митний кордон України.

2. Подання перевізником або уповноваженим декларантом загальної декларації про прибуття. Загальну декларація про прибуття подають:

- митному органу, у зоні діяльності якого знаходиться пункт пропуску через державний кордон України, в якому товари вперше перетинають митний кордон України до надходження на митну територію України, включаючи процедуру митного транзиту;
- у відповідності до умов, визначених Митним кодексом України залежно від засобів і способів транспортування товарів через митний кордон України;
- перевізники або, за їхнім дорученням, інша особа: імпортер, одержувач товару або інша особа, уповноважена доставити товар до митного органу.

3. Перетин митного кордону з наданням форм митного контролю та контролю відповідних органів нетарифного регулювання.

Під час переміщення товарів через митний кордон України декларант, уповноважена особа або перевізник залежно від виду транспортного засобу, яким перевозяться товари, надають митному органу документи та відомості за переліком, наведеним у Митному кодексі.

4. Доставка товару в зону митного контролю митниці прибуття:

- якщо одержувач має статус авторизованого економічного оператора (AEO – це спеціальний статус, який засвідчує високий рівень довіри до суб'єкта господарювання та значно полегшує проходження митних формальностей), або
- для митного оформлення в спецрежимі IM40EA (це спрощена процедура імпорту, яка передбачає, що товари після перетину кордону не йдуть на перевірку на внутрішню митницю, а відразу відправляються суб'єктам господарювання).

5. Подання митної декларації до митного органу.

Разом із митною декларацією до митного органу подається рахунок або інший документ, що визначає вартість товарів, а у випадках, передбачених Митним кодексом України, подається декларація митної вартості.

6. Проведення митного оформлення та всіх необхідних процедур – за наявності заходів нетарифного регулювання.

7. Завершення митного оформлення.

4. Форми митного контролю

Митний контроль в Україні здійснюється безпосередньо посадовими особами митних органів, зокрема через:

- перевірку документів і відомостей, що їх подають митні органи під час переміщення товарів через митний кордон України;
- митне розслідування;
- ведення обліку товарів, що переміщуються через митний кордон України;
- усне опитування громадян і працівників підприємств;

- передачу запитів іншим державним органам, установам й організаціям, уповноваженим органам за кордоном для визначення достовірності поданих до митного органу документів.

5. Визначення митної вартості

Митна вартість – це вартість товарів, яка використовується для митних цілей і базується на ціні, фактично сплаченій або такій, що підлягає сплаті за ці товари. Найпоширенішою проблемою, з якою стикаються імпортери, є коригування митної вартості товарів, для чого з формальних причин потрібні додаткові документи.

Відповідно до постанови Верховного Суду України від 13 жовтня 2021 року у справі № 804/15600/15 додаткові документи, що підтверджують заявлену митну вартість, можуть бути витребувані лише за наявності обґрунтованих сумнівів щодо достовірності наданих декларантом відомостей.

Оскарження рішень про визначення митної вартості товарів становить 80% від загальної кількості спорів з митними органами, з яких 90% справ виграють платники податків, тобто позивачі.

6. Електронна митниця

Офіційний веб-портал Державної митної служби України надає багато інформації, серед іншого:

- інтерактивна карта роботи пунктів перетину кордонів;
- карта митної інфраструктури;
- інтерактивний модуль для аналізу імпортно-експортних операцій для визначення середньої митної вартості імпортованих товарів із різних країн;
- «Єдине вікно міжнародної торгівлі» з доступом до особистого кабінету.